

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. 369. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124508741872/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Kirke: Et Fængselsrum i Blaataarns 3. Stokværk uden Vinduer. Det kaldtes ogsaa med en god protestantisk Vits »den katolske Kirke«.

Side 113—114: Christian Rantzov... Erik Krag: Se S. 104—06.

Side 114: Canzeler... sagde: Selvbiografien gengiver hans Ord saaledes: »Frue, Hans Majestæt, vor Suveræn, har store Aarsager til at handle saaledes med Eder, hvilke I kender«. Hun svarede: »Jeg ved ikke, hvilken Aarsag Hans Majestæt har, men at jeg er ulykkelig og medhandles saare ilde, det ved jeg.« Han sagde derpaa: »Hans Majestæt har Mistanker til Eders Person«. Hun svarede: »Det er en stor Ulykke for mig, men jeg vil haabe, at Hans Majestæt vil lade sig informere og tabe sine Mistanker«. Derpaa stillede Reedtz — uden at Rantzaus Indblanding nævnes — de i »Jammers-Minde« nævnte Spørgsmaal 1—4 og 6. Men hertil fejler Selvbiografien: »Om hun endnu havde Breve hos sig?«. Hertil svarede hun, at man i England havde frataget hende hendes Breve (sml. S. 339), og at hun for 3—4 Timer siden paa Skibet havde givet en Kaptajn Resten af de Papirer, hun havde (sml. S. 109). Spørgsmaalet om, hvem der besøgte hendes Mand i Brugge, anføres i Selvbiografien først under 2. Forhør. Som sine Korrespondenter i Danmark nævner L. Chr. Rantzau og Gabel (der udelades i »Jammers-Minde«) samt »to Damer og en Kavalier, den sidste havde faaet et Brev fra hende«. — med min Mand i Frankerige: Se S. 43, 335 f. — Borri: Francesco Giuseppe Borri (Burrus) (1627—95), italiensk Læge, Alkymist og Sektstifter. Han var 1667—70 i Kong Frederik III.s Tjeneste og arbejdede bl. a. i »Guldhuset« i Rigensgade paa at lave Guld af Sølv fra Kongsberg Sølvværk. Han var sat i Band og dømt som Kætter af Paven og endte sine Dage som Livsfange i Engelsborg i Rom. — i England: Se S. 43 ff., 338 ff. — Cassetta: Jan Marcus Cassetta. Se S. 43 ff., 155, 338. — Frants: Frants Henriksen. Se S. 46 og 156 med Note. — tvende Brødre af de Arander: Francesco d'Aranda (d. 1663), flere Gange Borgmester i Brugge, og hans Broder Emanuel d'Aranda, Auditor i samme By. En tredje Broder Bernardo d'Aranda (1608—58) havde i Aarene efter 1641 været Ulfeldts Sekretær og kom atter til Danmark 1657, da Ulfeldt opholdt sig i den svenske Hær for Frederiksodde. — Ognati: vistnok Marcus Albertus Ognate, før 1660 flere Gange Borgmester i Brugge. — Hr. Hendrik Bjelke: Henrik Bielke (1615—83), 1657 Rigens Viceadmiral,

1660 Rigsraad, Dec. s. A. Præsident for Admiralitetet, 1662 Rigsadmiral. Han var gift med Edel Christoffersdatter Ulfeldt (1630—76), en Søster til L. Chr.s Svoger Ebbe Ulfeldt (sml. S. 319) og vedblev til 1663 at staa i venskabelig Forbindelse med Ulfeldt's Hus. Sml. S. 314, 335.

Side 115: Oluf Brockenhuus: Se S. 83 med Note. — Fru Else Parsberg: Else Parsberg (1624—84), Datter af Ulfeldts Ven Rigsraad Oluf Parsberg til Jernit, Enke efter Ulfeldts ældre Broder, den lærde Bogsamler Laurids Ulfeldt til Egeskov og Harridslevgaard (1605—59). — Fru Maria Ulfeldt: Marie Jakobsdatter Ulfeldt (1619—94), Corfitz Ulfeldts Søster, Enke efter Diplomaten Axel Arenfeldt til Basnæs (1590—1647). — Braten: Se S. 100 med Note. — Marichal de Birron: Baron Charles de Gontaut, Duc de Biron (1562—1602), Marskal af Frankrig, blev henrettet for forræderiske Forhandlinger med Savoyen og Spanien mod sin Herre, Kong Henrik IV. af Frankrig. — et Guld-Slag-Værk: Selvbiografien: »meget vel gjort, som ringedes«. Det drejer sig maaske om et diamantbesat Guldur, som L. Chr. 1647 modtog som Gave af det franske Kongehus. — Dronningens Hofmesterinde: Maria Elisabeth v. Haxthausen. Se S. 104 med Note. — hendes Kammer-Kvinde: Hun hed vistnok Cathrine Glässer (Glässerin). — Abel Catharina: Se S. 105 med Note.

Side 116: De hilsede mig ikke: Selvbiografien: »Hofmesterinden byder God Dag og siger, at Dronningen har befalet, at de skulde drage hende alle hendes Klæder af«. — Saa blottede de mig ganske: Selvbiografien har herefter: »Hofmesterinden, ikke fornøjet dermed, befaler Abel Cathrine at oversøge det nøgne Legeme, hvilket hun gjorde. Derover lo vor Dame og sagde: »I finder intet nyt der, men skammer I Eder ikke ved at handle saaledes med mig og være saa ukristelige?« Herpaa følger Abel Cathrines Svar, omtrent som i »Jammers-Minde« (S. 117).

Side 117: Gud forblindede dennem . . . Stenen havde jeg da i Munden: Dette Punktum er senere overstreget, og i Stedet for er skrevet: Gud forblindede derris Øjen, saa de bleve ikke var mine Ørringe, udi hvilke sidder en stor Rosensten i hver, hvilke jeg nu Stenene haver frabøjet. Guidet, som er slangevis gjort, sidder endnu i Ørene. De bleve og ikke var, at noget var indsyet om mit Knæ. — Oberste Schaffshausen: Vel en Huskefejl for Haxthausen. Hofmesterinden